

7.11 NDRYSHIMI I VETIVE TË FUSHAVE DHE NËNFUSHAVE

Disa veti të fushave dhe nënfushave mund të ndryshohen në nivel të bibliotekave. Për ndryshimin e vetive ju duhet autorizimi i veçantë CAT_EDITTYPE, që e merr personi përgjegjës për katalogim në bibliotekë. Vetitë e ndryshuara bëhen të vlefshme vetëm kur kataloguesi mbyll dhe hap sërish programin COBISS3.

Vetitë e fushave apo nënfushave janë të veçanta për secilën maskë. Disa veti kanë të bëjnë me tërë fushën, disa me nënfushat e veçanta.

Fushave mund t'ua ndryshoni këto veti:

- paracaktimin e vlerës së treguesve (nëse treguesit janë të përcaktuar)
- numrin e përsëritjeve brenda një maske (nëse fusha është e përsëritshme)

Figura 7.11-1: Dritarja Vetitë e fushës

Procedura

1. Përzgjidhni metodën **Parametrat / Përcakto vetitë e fushës**.
Hapet dritarja **Vetitë e fushës**.
2. Te "Maska" përzgjidhni maskën e futjes së të dhënave.
3. Te "Fusha" përzgjidhni fushën të cilës dëshironi t'i caktoni vetitë.
4. Te "Numri i fushave" mund të përcaktoni numrin e përsëritjeve të kësaj fushe në maskë (nëse fusha është e përsëritshme).

Shënim:

Nëse dëshironi të caktoni numrin e përsëritjeve të një fushe e cila ende nuk është në maskë, paraprakisht duhet të ndryshoni shkallën e detyrimit për së paku një nga nënfushat e kësaj fushe (shih procedurën për ndryshimin e vetive të nënfushave në vazhdim).

5. Paracaktimi i vlerës së treguesit (ose të treguesve) ndryshohet duke zgjedhur vlerën e re në listën e varur.
6. Të dhënat i ruani duke klikuar butonin **Ruaj**.
7. Dritaren e mbyllni duke klikuar butonin **Mbyll**.

Nënfushës mund t'ia ndryshoni këto veti:

- shkallën e detyrimit në regjistrim
- prani e detyrueshme në fushë
- gjatësinë maksimale të shënimit të të dhënave
- numrin e përsëritjeve
- shënimin e detyrueshëm të të dhënave nga lista e kodeve
- shënimin alternativ të të dhënave nga lista e kodeve
- ndihmën, të cilën e ofron lista e kodeve në shënimin e të dhënave

Shënim:

Disa veti, që janë ndërkombëtarisht të definuara, nuk mund të ndryshohen. P.sh. për nënfushën 001c – Niveli bibliografik nuk mund të ndryshohet as gjatësia e as shkalla e detyrimit.

Vetitë e nënfushës ×

Maska:

Fusha:

Nënfusha:

Shkalla e detyrimit në regjistrim:

E detyrueshme në fushë

Gjatësia:

Numri i nënfushave:

Lista e kodeve:

Shënim i detyrueshëm i të dhënave

Ndihma te shënimin i të dhënave

Figura 7.11-2: Dritarja Vetitë e nënfushës

Procedura

1. Përzgjidhni metodën **Parametrat / Përcakto vetitë e nënfushës.**

Hapet dritarja **Vetitë e nënfushave.**

2. Te "Maska" zgjedhni maskën e futjes së të dhënave.
3. Te "Fusha" zgjedhni fushën, të cilës i përket nënfusha.
4. Te "Nënfusha" përzgjidhni nënfushën, të cilës do t'i përcaktoni vetitë.
5. Te "Shkalla e detyrimit në regjistrim" është paraqitur vlera e shkallës së detyrimit të nënfushës së përzgjedhur në regjistrim.

Shkalla e detyrimit mund të jetë 0, 1 ose 7. Të definuara ndërkombëtarisht janë këto shkallë të detyrimit:

- **Shkalla 1:** nënfusha ndodhet në maskë dhe është e detyrueshme (nëse nënfusha është e detyrueshme në nivelin e sistemit, shkalla nuk mund të ndryshohet).
- **Shkalla 7:** nënfusha ndodhet në maskë dhe nuk është e detyrueshme.
- **Shkalla 0:** nënfusha nuk ndodhet në maskë, por ajo mund të shtohet.

Më së shpeshti ndryshohet shkalla e detyrimit në regjistrim tek nënfushat, të cilat dëshironi t'i përfshini apo t'i përjashtoni nga maska (p.sh. tek një nënfushë ndryshoni shkallën e detyrimit nga 0 në 7 dhe në këtë mënyrë ajo do të përfshihet në maskë, ndërsa tek një nënfushë tjetër ndryshoni shkallën e detyrimit nga 7 në 0 dhe ajo nënfushë do të përjashtohet).

6. Te "E detyrueshme në fushë" mund të përcaktoni nëse nënfusha te "Nënfusha" është e detyrueshme në fushën e përzgjedhur te "Fusha".
7. Tek "Gjatësia" caktohet gjatësia maksimale e të dhënave në nënfushën e përzgjedhur, nëse ajo nuk është e kufizuar në nivelin e sistemit. Nëse nuk ka asnjë të dhënë, kjo do të thotë që gjatësia nuk është e kufizuar.
8. Tek "Numri i nënfushave" mund të shtoni numrin e përsëritjeve për nënfushën e përzgjedhur (nëse nënfusha është e përsëritshme).

Shembull:

Nëse caktoni vetitë e nënfushës 610a – *Emërtimi lëndor* në maskën M dhe tek "Numri i nënfushave" shënoni 4, në fushën 610 krijohen 4 nënfusha të zbrazëta a.

9. Tek "Lista e kodeve" fillimisht zgjedhni listën e definuar të kodeve, që vlenë për nënfushën e përzgjedhur. Në dispozicion janë të gjitha listat lokale të kodeve dhe disa lista të përgjithshme.
10. Nëse klikoni kutinë e zgjedhjes te "Shënimi i detyrueshëm i të dhënave", shënimi i të dhënave në nënfushë do të jetë i mundur vetëm nga lista e kodeve, në të kundërtën në nënfushë mund të shënohet çdo e dhënë.
11. Nëse përzgjidhni kutinë për zgjedhje te "Ndihma te shënimi i të dhënave", shënimi i të dhënave në nënfushë do të rrjedhë në këtë mënyrë: shënoni ose përzgjidhni kodin nga lista e kodeve, ndërsa në nënfushë në vend të kodit do të shfaqet kuptimi i tij.

12. Të dhënat ruani duke klikuar butonin **Ruaj**.
13. Dritaren mbylleni duke klikuar butonin **Mbyll**.